

Sygn. akt *XVII AmK 21/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący - **SSO Małgorzata Perdion – Kalicka**

Protokolant - sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu 18 września 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w P.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego**

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. od decyzji Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z 16 czerwca 2014 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygn. akt XVII AmK 21/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 czerwca 2014 r., znak (...) Prezes Urzędu Transportu Kolejowego (dalej „Prezes UTK”), na podstawie art. 104 §1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz art. 14 ust. 4, art. 66 ust.2 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 3 lit. a i art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o transporcie kolejowym (dalej utk), po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu, nałożył na (...) Sp. z o.o. karę pieniężną w wysokości 33 836, 59 zł za prowadzenie działalności bez dokumentu uprawniającego, tj. świadectwa bezpieczeństwa, co zostało stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonej w dniach 21 i 24 października 2013 r. oraz wskazane w protokole kontroli z dnia 30 października 2013 r., sygnatura: (...) i wystąpieniu pokontrolnym z dnia 8 listopada 2013 r., sygnatura: (...).

W uzasadnieniu Prezes stwierdził, że spółka, w związku z prowadzoną działalnością nie wywiązała się z obowiązku określonego w art. 18 ust. 1 pkt 3 utk poprzez użytkowanie bocznicy kolejowej bez świadectwa bezpieczeństwa użytkownika bocznicy kolejowej od dnia 28 sierpnia 2007 r., tj. od dnia zawarcia umowy bocznicowej nr (...). Nieposiadanie powyższego świadectwa skutkowało w ocenie Prezesa Urzędu nałożeniem kary pieniężnej w trybie art. 66 ust. 1 pkt 3 lit. a).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. zo.o. z siedzibą w P., wnosząc o:

- uchylenie w całości zaskarżonej decyzji względnie o jej zmianę w całości na decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie
- dopuszczenie dowodów wskazanych w uzasadnieniu
- rozpoznanie sprawy pod nieobecność powoda
- zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych

Zaskarżonej decyzji strona powodowa zarzuciła naruszenie art. 66 ust. 2 a w związku z art. 13 ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym, poprzez ich niezastosowanie.

W uzasadnieniu odwołania powód wywodził, że nie mógł uzyskać wymaganego świadectwa bezpieczeństwa użytkownika boczniczy kolejowej z przyczyn niezależnych od siebie, gdyż oczekiwał na przez Prezesa UTK dokumentu niezbędnego do uzyskania omawianego świadectwa tj świadectwa dopuszczenia do eksploatacji zamku wykolejnicowego typu EEZ. Ponadto odwołujący się twierdził, że nałożona w decyzji kara jest niewspółmierna z możliwościami finansowymi spółki oraz, że Prezes UTK może odstąpić od nałożenia kary, jeżeli skutki naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów zostałyby przez niego usunięte w terminie określonym w decyzji wydanej na podstawie art. 13 ust. 6 utk.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes UTK wniósł o:

- jego oddalenie w całości
- dopuszczenie dowodów z dokumentów (ak sprawy przekazanych do Sądu Okręgowego Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „SOKiK”
- oddalenie wniosku dowodowego Powoda wskazanego w piśmie z dnia 7 lipca 2014 r. tj. dowodu z wniosku o wydanie świadectwa dopuszczenia do eksploatacji zamku wykolejnicowego typu EEZ;
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego postępowania, według norm przepisanych

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przedsiębiorcą wpisanym do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego od dnia 25 lipca 2007r. /k.15-23 akt sądowych/

Spółka jest właścicielem boczniczy kolejowej zlokalizowanej przy ul. (...) w Ł., odgałęziającej się od toru stacyjnego nr (...) rozjazdem nr (...) stacji Ł. (...) w km 5, 930 linii nr (...) Ł. – D..

Urząd Transportu Kolejowego przeprowadził w dniach 21 i 24 października 2013 roku kontrolę na przedmiotowej boczniczy kolejowej użytkowanej przez (...) Sp.z o.o. w zakresie bezpiecznej eksploatacji boczniczy kolejowej./k. 5 – 9 akt adm/

W toku kontroli ustalono, że Powód eksploatuje bocznicę kolejową zlokalizowaną przy ul. (...) w Ł., odgałęziającą się od toru stacyjnego nr (...) rozjazdem nr (...) stacji Ł. (...) w km 5, 930 linii nr (...) Ł. - D., bez dokumentu uprawniającego, to jest bez świadectwa bezpieczeństwa użytkownika boczniczy kolejowej.

Wyniki kontroli przedstawiono w Protokole kontroli z dnia 30 października 2013 r. ((...)) oraz w Wystąpieniu Pokontrolnym z dnia 8 listopada 2013 r. ((...))./k. 5-7 akt adm/.

Pismem z dnia 19 listopada 2013 r., Prezes UTK zawiadomił (...) Sp. zo.o z siedzibą w P. o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary pieniężnej za eksploatację w latach 2007 – 2013 r. bocznic kolejowej zlokalizowanej przy ul. (...) w Ł. bez świadectwa bezpieczeństwa użytkownika bocznic kolejowej. /k. 1-2 /

Strona powodowa pismem z dnia 25 listopada 2013 r. zajęła stanowisko w sprawie wszczętego postępowania wyjaśniając, że brak wystąpienia o wydanie świadectwa bezpieczeństwa dla bocznic kolejowej spowodowany został, oczekiwaniem na uzupełnienie kompletu dokumentów wymaganych do jego uzyskania./k. 10 akt adm/

Przychód (...) Sp. zo.o. w 2013 r. wyniósł (...) zł. wynik finansowy wskazuje na stratę w wysokości (...) zł (pismo z dnia 21 maja 2014 r akt adm).

Powyższy stan faktyczny, który był bezsporny między stronami, ustalono na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach administracyjnych, a także aktach przedmiotowej sprawy, których wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała a Sąd nie znalazł podstaw do poddawania w wątpliwość ich prawdziwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 pkt. 3 utk dokumentem uprawniającym zarządcę do zarządzania infrastrukturą kolejową, przewoźnika kolejowego do wykonywania przewozów, użytkowników bocznic kolejowych do eksploatacji tych bocznic, a także przedsiębiorcę do zarządzania infrastrukturą i wykonywania przewozów w metrze jest świadectwo bezpieczeństwa. Świadectwo bezpieczeństwa jest więc dokumentem potwierdzającym zdolność do bezpiecznego prowadzenia ruchu kolejowego i wykonywania przewozów kolejowych.

Procedura uzyskania świadectwa bezpieczeństwa została uregulowana w art. 19 ust. 3 utk oraz w rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie warunków oraz trybu wydawania, przedłużania, zmiany i cofania autoryzacji bezpieczeństwa, certyfikatów bezpieczeństwa i świadectwa bezpieczeństwa.

W świetle powołanego przepisu art. 18 utk strona powodowa nie mogła więc rozpocząć eksploatacji bocznic kolejowej przed uzyskaniem dokumentu uprawniającego. Spółka nie spełniła jednak powyższego wymogu i w okresie od 2007r. do 2013 r. prowadził działalność eksploatacyjną tego obiektu bez wymaganego dokumentu.

Bez znaczenia dla oceny zachowania powoda pozostaje fakt, iż oczekiwał na wydanie świadectwa dopuszczenia do eksploatacji zamku wykołnicowego typu EEZ – 5, który jest niezbędny do uzyskania świadectwa bezpieczeństwa użytkownika bocznic kolejowej. Przepisy ustawy o transporcie kolejowym jasno i precyzyjnie określają, jakie dokumenty są konieczne, aby rozpocząć działalność, nie czyniąc w tym przedmiocie żadnych wyjątków. Zatem prowadzenie działalności bez posiadania wymaganych dokumentów jest niedopuszczalne w każdych okolicznościach.

Zważywszy więc, że subiektywne okoliczności (niezawiniony charakter naruszenia obowiązujących przepisów) nie mogą stanowić uzasadnienia dla uchybienia bezwzględny wymogom prawa, uzasadnione było zastosowanie wobec powoda normy art. 66 ust. 3 utk . Na podstawie powołanego przepisu za naruszenie przez przedsiębiorcę każdego z przepisów ust. 1 art. 66 utk Prezes UTK nakłada, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości do 2% rocznego przychodu przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.

Przy czym należy się zgodzić z organem, że powołany przepis art. 66 utk. wskazuje na obowiązek Prezesa UTK, a nie uprawnienie, do nałożenia kary w razie stwierdzenia okoliczności polegających karze. Nie było więc podstaw prawnych do uwzględnienia żądania powoda dotyczącego odstąpienie od wymierzenia kary, w sytuacji ewidentnego naruszenia przez niego przepisów ustawy (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2007 r., sygn. akt III SK 1/07). Interpretację taką prezentuje również doktryna, która wskazuje, że to ustawodawca decyduje o tym, czy w konkretnym przypadku pozostawi kwestię nałożenia kary pieniężnej swobodnemu uznaniu organu administracyjnego, czy też nałoży na ten organ obowiązek wymierzenia sankcji, pozwalając jedynie miarkować jej wysokość.

W niniejszej sprawie nie było możliwe odstąpienie od wymierzenia kary także w związku z brakiem możliwości usunięcia skutków. Prowadzenie przez powoda w okresie 6 - letnim działalności bez świadectwa bezpieczeństwa nie niosło ze sobą usuwalnego skutku, który uzasadniałby zastosowanie art. 66 ust 2 a. utk. Sąd w składzie niniejszym stoi na stanowisku, że jeżeli powód w żaden sposób nie jest w stanie usunąć skutków naruszenia, którego się dopuścił w konkretnym terminie w przeszłości, odstąpienie od wymierzenia kary byłoby naruszeniem dyspozycji przepisów ustawy o transporcie kolejowym. (podobnie Sąd Apelacyjny w wyroku z 16 października 2014 sygn. akt VI ACa 1913/13).

Odnosząc się do wysokości kary nałożonej na powoda, to zdaniem Sądu jest ona adekwatna do zakresu naruszenia przepisów prawa. Istotna z tego punktu widzenia jest okoliczność, że celem wydawania tego rodzaju zaświadczeń jakiego powód nie uzyskał przed przystąpieniem do eksploatacji bocznicy, jest utrzymanie jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa ruchu kolejowego (tu na bocznicy). Brak dokumentu uprawniającego może świadczyć bowiem nie tylko o tym, że powód zaniedbał formalnym wymogom niezbędnym do rozpoczęcia eksploatacji bocznicy ale także o tym, że nie spełnia on wymogów bezpiecznego prowadzenia ruchu kolejowego a tym samym prowadzenie przez niego działalności związanej z eksploatacją bocznicy może stanowić poważne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub uszkodzenia mienia.

W ocenie Sądu wymierzona powodowi kara pieniężna jest także prawidłowo wyliczona w tym sensie, że mieści się w granicach określonych w przepisie art. 66 ust 2, skoro stanowi jedynie(...) wartości maksymalnej kary, która mogłaby wynosić 9 667 597,13 zł ((...) z (...) zł). Kara w tej wysokości nie obciąża nadmiernie spółki, gdyż jest jedynie nikłym procentem jej ujemnego wyniku finansowego. W szczególności także ta ostatnia okoliczność nie może stanowić powodu dla odstąpienia od wymierzenia kary, albowiem wartością do której odwołuje się ustawodawca jest przychód a nie osiągnane przez przedsiębiorcę dochody. Funkcją jaką ma spełnić kara nakładana na przedsiębiorcę nie ogranicza się do represji za naruszenie nakazów bądź zakazów ustawowych, ale równie istotna jest ich funkcja prewencyjna i dyscyplinująca, motywująca adresatów norm sankcjonowanych do ich respektowania. Zatem kara musi być odpowiednio dolegliwa aby mogła odnieść pożądany skutek zarówno wobec podmiotu ukaranego jak i innych przedsiębiorców dla których musi stanowić wystarczającą przestrożę przed podobnymi naruszeniami.

Istotne dla wymiaru kary nałożonej na powoda było także i to, że użytkował on bocznice kolejową bez świadectwa bezpieczeństwa przez długi okres czasu – 6 lat.

Nie mogło natomiast mieć wpływu na wymiar kary, niewydanie świadectwa dopuszczenia do eksploatacji zamku wykolejnicowego typu EEZ przez Prezesa UTK przez długi okres czasu. W sprawie niniejszej rozstrzygana jest kwestia wywiązania się powoda a nałożonych ustawą obowiązków i fakt zaniedbań organu nie może być powodem legalizacji tego zaniedbania przedsiębiorcy. O ile powód uważał, że organ w sposób nieuprawniony nie wydaje mu w terminie oczekiwanej decyzji, to winien wykorzystać przysługujące mu w świetle prawa instrumenty aby wymóc terminowe działanie organu a nie w sposób nielegalny rozpoczynać eksploatację bocznicy z narażeniem życia i zdrowia ludzi i spowodowania poważnych szkód w mieniu. Dlatego okoliczności związane z terminem wydania świadectwa dopuszczenia do eksploatacji zamku wykolejnicowego typu EEZ nie mogą być podstawą dla zmniejszenia wymiaru kary nałożonej na powoda.

Mając powyższe na względzie należało odwołanie oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479⁷⁵ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając od powoda, który sprawę przegrał, na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych na podstawie art.98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w wysokości określonej w § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka